

מיפוי המבחן בעברית לכיתה ה', תשע"ו (2016)

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים	
הנושא	פריטי המבחן
הבנת הנקרא	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
לשון	12, 13, 14, 26, 27, 28, 29, 30
הבעה בכתב	10, 15

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה		
ממד ההבנה	סוג הטקסט	
	סיפור	מידע
הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	1, 6, 9	16, 18, 20, 22, 24
הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט	2, 5, 7, 8	17
פרשנות, עיבוד ויישום	4	19, 23, 24
בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים	3, 10, 11, 12	21, 25

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: סיפור – כוכבים בגבול

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
1	לאיזו שאלה יש תשובה בקטע שלפני הסיפור (הקטע הצבוע באפור)?	ר"ב	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי רעיונות, הגדרות, הסברים והכללות הכתובים בטקסט במפורש	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
2	לשם מה נכנס עודד לכיתה?	פתוח	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט	
3	בשורות 22–26 יש תיאור של ילדי הקיבוץ בזמן שהיו בשדה ולפני שהגיעו הילדים מסורה. איזו אווירה רצה הסופר ליצור בתיאור זה?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת הלשון וסגנון הכתיבה	
4	בשורות 34–35 כתוב: "הם הביטו אלה באלה נבוכים ודוממים ולא מצאו את המילים המתאימות." מדוע לדעתכם ילדי הקיבוץ והילדים מסורה הרגישו כך ברגע המפגש? הסבירו את תשובתכם לפי הסיפור.	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום העלאת השערות לפי הכתוב בטקסט	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: סיפור – כוכבים בגבול

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
5	בסיפור כתוב: "תפקידם היה ברור להם בהחלט." (שורות 15–16) מה היה תפקידם האמיתי של ילדי הקיבוץ?	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
6	בסיפור גיורא ומנשה משוחחים ביניהם (שורות 41–46, 65–68). סמנו נכון או לא נכון לפי מה שנאמר בשיחות אלה.	סגור	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
7	בסיפור כתוב: "מנשה נשם לרווחה: דרך הנדודים שלו הגיעה לסיומה." (שורה 71) כלומר מנשה הרגיש –	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת מילים וביטויים מתוך הקשר	
8	במשפטים שלפניכם יש מילים מודגשות. למה מתכוונים או למי מתכוונים במילים המודגשות?	פתוח	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת אזכורים	
9	לפניכם שישה אירועים מן הסיפור. סדרו את האירועים לפי הסדר שבו התרחשו בסיפור. כתבו את המספר המתאים בכל משבצת.	סגור	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט ארגון מחודש של פרטי מידע מפורשים בטקסט	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: סיפור – כוכבים בגבול

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
10	הספר "כוכבים בגבול" נכתב לפני 50 שנה בערך. האם לדעתכם הספר מתאים גם לילדים בימינו אף-על-פי שנכתב מזמן? נמקו את תשובתכם לפי הפרק שקראתם.	פתוח	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת הרלוונטיות של הטקסט למטרות הקורא	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 76–75 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
11	מה תפקידו של הקטע שלפני הסיפור (הקטע הצבוע באפור)?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת המטרה של הטקסט ושל טקסטים נלווים לו	
12א	לפניכם קטע מן הסיפור: סמנו בקטע שמונה שמות תואר.	סגור	לשון התאם דקדוקי בין שמות עצם לפעלים ובין שמות עצם לשמות תואר	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
12ב	מה תורמים שמות התואר הרבים לקורא?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת הלשון וסגנון הכתיבה	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 76–75 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: סיפור – כוכבים בגבול

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
13	בקטע שלפניכם חסרות מילים. השלימו את החסר בקטע במילים מהשורש ק-ט-פ.	פתוח	לשון זיהוי והפקה של מילים מאותו שורש	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
14	לפניכם שלוש מילים מן הסיפור: פשטו, יתפזרו, עסקו. מה משותף לכל המילים האלה? סמנו v ליד שתי התשובות הנכונות.	סגור	לשון התאם דקדוקי בין שמות עצם לפעלים ובין שמות עצם לשמות תואר	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט מידע – מוציאים לחם מן הארץ

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
16	מדוע הלחם חשוב לתזונתו של האדם לפי הקטע?	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי רעיונות, הגדרות, הסברים והכללות הכתובים בטקסט במפורש	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
17	האדם הצליח לגדל חיטה ושעורה בכוחות עצמו. מדוע היה זה הישג חשוב?	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט	
18	המצרים הקדמונים היו הראשונים שהוסיפו שמרים לבצק של הלחם. איזה שינוי חל בלחם בעקבות הוספת השמרים?	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי רעיונות, הגדרות, הסברים והכללות הכתובים בטקסט במפורש	
19	בקטע מתואר תהליך ייצור הלחם בתקופה קדומה ובימינו. כתבו שני שינויים שחלו בתהליך ייצור הלחם מן התקופה הקדומה ועד ימינו.	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום השוואה בין רעיונות או מידע ומיזוג שלהם	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון				
חלק שני: טקסט מידע – מוציאים לחם מן הארץ				
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	
20א	בטבלה שלפניכם דוגמאות של לחם האופייני למדינות שונות. השלימו את השורה האחרונה בטבלה לפי הקטע שהכותרת שלו היא טף.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
20ב	השלימו את המשפטים שלפניכם לפי הטבלה שלמעלה.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
21	מהי המטרה העיקרית של הקטע שהכותרת שלו היא טף?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת המטרה של הטקסט ושל טקסטים נלווים לו	
22	לפי הקטע, מדוע שבטי נוודים החיים במדבר אופים פיתות על גחלי המדורה?	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
23	השלימו את החסר בתרשים שלפניכם לפי הקטע לחם במקומות שונים בעולם.	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום הבנת טענות-על ומסרים עיקריים	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט מידע – מוציאים לחם מן הארץ

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
24	בקטע הלחם כסמל מופיעים ביטויים המתאימים למקרים שונים בחיים. לפניכם שני מקרים. העתיקו מן הקטע הלחם כסמל את הביטוי המתאים לכל מקרה.	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום יישום הנלמד מן הטקסט בהקשרים אחרים	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
25	לפניכם משפט שהושמט מן הקטע על הלחם. "בתנור האפייה גדול הממדים נאפות באותו זמן אלפי כיכרות לחם." בקטע מוציאים לחם מן הארץ יש ארבע כותרות משנה. לאיזו כותרת משנה בקטע שייך המשפט שהושמט?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים – תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת תרומתם של רכיבי מבנה להבנת התוכן	
26	בשורות 53–54 כתוב: "...פירוש הדבר שנפגעה פרנסתו..." את המילה פרנסתו נחפש במילון בערך –	ר"ב	לשון אוצר מילים, משמעות ומבנה	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
27	בקטע שלפניכם מודגשות מילים. איזו מילה אפשר לכתוב במקום כל מילה מודגשת כך שמשמעות המשפט לא תשתנה?	ר"ב	לשון הבנת משמעות של מילות קישור	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט מידע – מוציאים לחם מן הארץ

מספר הפריט	מספר הפריט	מספר הפריט	מספר הפריט	מספר הפריט
28	כתבו את המשפטים שלפניכם בלשון רבים.	פתוח	לשון	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
	התאם דקדוקי בין שמות עצם לפעלים ובין שמות עצם לשמות תואר			
29	כתבו בשתי מילים את המילה המודגשת בכל משפט.	פתוח	לשון	
	אוצר מילים, משמעות ומבנה			
30	בשורות 21–22 כתוב – "... חלק מהן מגיעות לשתי מכונות נוספות: האחת פורסת אותן והאחרת עוטפת אותן." מה מציינות הנקודתיים במשפט זה?	ר"ב	לשון	הבנת התפקיד של סימני הפיסוק

הנושא: הבעה בכתב

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההערכה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
10כ	הספר "כוכבים בגבול" נכתב לפני 50 שנה בערך. האם לדעתכם הספר מתאים גם לילדים בימינו אף-על-פי שנכתב מזמן? נמקו את תשובתכם לפי הפרק שקראתם.	פתוח	רק מבנה ולשון (הערכה הוליסטית)	תה"ל עמ' 35, 40–41, 77–78 הישג נדרש: 2 הישג נדרש: 3
15	לבית ספרכם עומדים להגיע תלמידים עולים חדשים. אתם חברים במועצת התלמידים ואחראים לסייע לתלמידים העולים להשתלב בבית הספר. כתבו לתלמידי בית הספר מכתב שמטרתו לעודד את התלמידים לעזור לעולים להשתלב בבית הספר. המכתב יפורסם באתר בית הספר. במכתבכם תארו את הקשיים הצפויים לתלמידים העולים, וכתבו הצעות לתלמידי בית הספר כיצד הם יכולים לעזור לעולים החדשים להתמודד עם קשיים אלה. כתבו לפחות 7 שורות.	פתוח	תוכן ומבנה, לשון – לפי המפרט	